

הרקע למאבק סגל ההוראה במכללות הציבוריות

המכללות הציבוריות הוקמו למען צמצום פערי השכלה והנגשה של השכלה לכלל אזרחי המדינה בכלל, ובמיוחד המתגוררים בפריפריה החברתית והגיאוגרפית. לא ייתכן כי דווקא במכללות אלו נוצרו תנאי העסקה פוגעניים, שיטתיים ומפלים. הנגשה של השכלה כרוכה בפיתוח סגל אקדמי ובהבטחה לתנאי העסקה ראויים לסגל המרצים/ות בכל המכללות המתקצבות. יתרה מזאת, מדובר בהבטחת איכות ההשכלה של למעלה מ-60,000 סטודנטים במערכת ההשכלה הגבוהה!

סגל ההוראה ("סגל זוטרי") במכללות הציבוריות מבצע את רוב ההוראה במכללות, ומהווה 70% מהמרצים במוסדות אלה. המכללות, כמו האוניברסיטאות, מתקצבות על ידי הועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) במועצה להשכלה גבוהה, ומעניקות תואר אקדמי מוכר. המחוקק קבע כי תואר ממכללה זהה לתואר מאוניברסיטה לכל דבר ועניין, ואף הדגיש (סעיף 23 (ב) לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958):

(ב) בבואה להסמיך מוסד מוכר להעניק תואר מוכר, כאמור בסעיף קטן (א), לא תפלה המועצה בין מוסדות מוכרים מפאת סוגם.

על אף זאת, מועסק סגל ההוראה במכללות בצורה פוגענית, ובתנאי שכר הנמוכים בכ-40% ממקביליהם באוניברסיטאות, המבצעים עבודה זהה, מפוקחים על ידי אותם רגולטורים, ומתקצבים על ידי אותו גורם מתקצב. בניגוד להנחיות ות"ת, מועסקים רוב המרצים כ"מורים מן החוץ" שנה אחר שנה לעתים לאורך שנים רבות (ההנחיות קובעות כי דפוס העסקה זה הוא זמני, ואין להעסיק בו מעל לשנה אחת). דפוס העסקה זה הוא פוגעני, וכולל, בין היתר:

- העסקה על בסיס סמסטריאלי (פיטורים בכל סמסטר!)
- פיטורין או צמצום היקפי משרה ללא שימוע ובאופן פוגעני
- במכללות מסוימות אפילו אין הצמדה לטבלאות שכר ות"ת
- אין קרן השתלמות
- אין קידום וצבירת זכויות ותק
- אין שקיפות ושיתוף אקדמי

מדובר בלמעלה מ-7,000 מרצות ומרצים בכלל המכללות הציבוריות!

התארגנות המרצים והקמת הפורום המתאם

בשנים האחרונות אנו עדים לגל התארגנויות של סגל ההוראה במכללות, במטרה לשפר את תנאי העסקתם ולהשוואתם, ככל שניתן, למקביליהם באוניברסיטאות. במספר מכללות אמנם נחתמו הסכמים המציעים שיפורים מינוריים (במיוחד בתחום הביטחון התעסוקתי), אולם הפער העצום בין המוסדות נותר בעינו.

במקביל לעשייה המקומית של כל אחד מהוועדים, הוקם "הפורום המתאם של סגל ההוראה במכללות", המייצג כיום את ארגוני סגל ההוראה ב-14 מכללות (10 מתוכן ב"כוח לעובדים", ו-4 ארגוני סגל עצמאיים). מאז ספטמבר 2017 מנהלים נציגי הפורום מו"מ ארצי על תנאי העסקה של כלל המרצים מן החוץ במכללות הציבוריות מול נציגי ועד ראשי המכללות (ור"מ), נציגי הועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) ונציגי האוצר. עיקרי דרישות הפורום המתאם הינם:

- העסקת סגל ההוראה כ"עמית הוראה", כנהוג באוניברסיטאות, בשכר שנקבע באוניברסיטאות, וללא חסמי הכניסה שנקבעו למכללות המונעים מינוי של כ-50% מסגל ההוראה לתקן זה.
- מנגנוני ביטחון תעסוקתי ומניעת פיטורים, על בסיס הסכמים קודמים.
- זכויות סוציאליות ותנאים נלווים, כמקובל באוניברסיטאות ובמגזר הציבורי.
- פיתוח סגל אקדמי ועידוד מחקר והשתלמות.

הפורום המתאם של סגל ההוראה במכללות

הפורום המתאם של סגל ההוראה במכללות

לאחר שנה של מו"מ ארצי, נציגי ור"מ, ות"ת והאוצר דחו את מרבית הדרישות של נציגי הפורום ואף טרם הציגו נתונים כלכליים בנוגע לעלות השכר של סגל ההוראה במכללות הציבוריות – ובכך מנעו וממשיכים למנוע כל התקדמות. יתרה מזאת, הדבר צורם במיוחד מכיוון שמדובר בכספי ציבור, ועולה כי הות"ת, הגוף שאמון עליהם, אינו מפקח על ההוצאה המדוברת כפי שהיה מצופה ונדרש.

נראה גם שעמדת ור"מ מנוגדת לעמדות קודמות שהציגה גם בפני כנסת ישראל. מדבריו של ד"ר פנחס חליוה, יו"ר ור"מ הקודם, בפני ועדת החינוך, התרבות והספורט מיום 4.1.2016:

[...]אתם מבקשים 10 שעות ואנחנו כור"מ לא מתנגדים. אנחנו קודם כל מתנגדים לסוג העסקה הזה של מורה מן החוץ לגמרי. אמרתי את דעתי בדיון הקודם. זו עמדת ור"מ.

לעמדת ות"ת והאוצר ההשקעה מטעם המדינה בסטודנטים/יות הלומדים/ות במכללות הציבוריות תהיה נמוכה בכ-40% לעומת הסטודנטים/יות הלומדים באוניברסיטאות. עמדה זו מהווה זלזול עמוק ביותר של כלל הגורמים במערכת כלפי ציבור הסטודנטים וציבור המרצים מן החוץ במכללות הציבוריות.

אנו מבקשים מוועדת החינוך לפעול להסרת החסמים המלאכותיים שמציב משרד האוצר, המונעים תיקון העיוות ההיסטורי בתנאי העסקה של סגל ההוראה במכללות, ולסייע לכל הצדדים להגיע להסכם ראוי שיחזק את המכללות ויאפשר להן להמשיך להנגיש השכלה גבוהה באיכות גבוהה.

הפורום המתאם של סגל ההוראה במכללות

דואל: forumsegel@gmail.com | פייסבוק: <https://www.facebook.com/forumsegel>